

Obraćanje predsjednika Donalda Tuska Europskom parlamentu na temu posljednjeg sastanka Europskog vijeća održanog 15. listopada 2015.

Predsjedniče, zastupnici Europskog parlamenta,

prije nego što vas izvijestim o sastanku Europskog vijeća održanom 15. listopada 2015. i budućim koracima, htio bih kazati sljedeće:

Kriza, odnosno izazov s kojim se svi mi suočavamo kao zajednica, kao Europska unija, možda je najveći u posljednjim desetljećima. Nimalo ne sumnjam da bi taj izazov mogao promijeniti Europsku uniju kakvu smo izgradili. Čak bi mogao uništiti postignuća poput putovanja bez graničnih kontrola među zemljama schengenskog područja. Još je opasnije to što bi mogao radikalno promijeniti europsku političku pozornicu. A to nisu promjene nabolje. Ovo je zaista izvanredno razdoblje koje zahtijeva izvanredne mjere, izvanredne žrtve i izvanrednu solidarnost. Meni kao predsjedniku Europskog vijeća, a vjerujem i većini nas, od presudne je važnosti osigurati jedinstvo naših država članica i europskih institucija. Ovu ćemo krizu riješiti zajedno. Inače ne želim ni pomišljati na alternativu.

Od samog početka ove krize naglašavam važnost zaštite naših vanjskih granica. Još nismo postigli dogovor o tomu kako da to ostvarimo u operativnom smislu, no barem se čelnici slažu da nam zaštita vanjskih granica EU-a mora biti prioritet. Nažalost, situacija će se još pogoršati, kao što sam parlament već upozorio u svojem posljednjem obraćanju. Pod time mislim, primjerice, na novi val izbjeglica iz Aleppa i regija u Siriji koje bombardira Rusija, čime je stvoreno više od 100 000 novih izbjeglica.

Poštovani zastupnici,

tijekom posljednjeg sastanka Europskog vijeća čelnici su s oprežnošću pozdravili rad Europske komisije na sporazumu s Turskom u pogledu migracija. Dopustite mi da ovom prigodom osobno zahvalim potpredsjedniku Timmermansu koji naporno radi na tehničkim detaljima sporazuma. Ponovno naglašavam da sporazum s Turskom ima smisla samo ako pomogne zaustaviti migracijske tokove u Europu. Suradnja neće biti jednostavna. Ne smijemo se zavaravati da bi jedna treća zemlja, pa ni Turska, mogla zaštititi naše granice umjesto nas.

Kao drugo, čelnici su razmotrili rad na tomu da jedanaest centara za prihvata i registraciju („hotspots”) u Grčkoj i Italiji u potpunosti proradi do kraja studenoga. Taj rok je ambiciozan te zahtijeva znatno brže dostavljanje radne snage i sredstava Frontexu i Europskom potpornom uredu za azil (EASO). Zasad europske agencije imaju manje od polovice potrebnih sredstava. Što se tiče uloge centara za prihvata i registraciju, pokrenuli smo otvorenu raspravu o načinima njihova funkcioniranja. Na tomu se još radi.

Kao treće, opsežno smo raspravljali o metodama zaštite naših granica. Odmah moramo prestati s krajnje nepotrebnim raspravama između onih koji žele zaštititi vanjske granice i zagovornika solidarnosti i otvorenosti. Potrebno nam je i jedno i drugo. Moramo vratiti učinkovite kontrole vanjskih granica da bismo se uhvatili u koštac sa situacijom na svojim granicama. One moraju obuhvaćati zaustavljanje nezakonitih prelazaka naših granica, registraciju svih tražitelja azila i organizaciju prikladnih prostora za prihvata. Time se neće zaustaviti tok, ali uvelike će se smanjiti. U tom se pogledu Europsko vijeće složilo o proširenju dosadašnjeg mandata Frontexa. U graničnim krizama moći će djelovati brže i snažnije. Preuzet će vodstvo u vraćanju nezakonitih migranata. Treba nam pomoć Europskog parlamenta kako bismo to što prije ostvarili. Cilj je opskrbiti Frontex alatima nužnim za potpunu zaštitu europskih granica. Htio bih pohvaliti dosadašnji impresivan rad zastupnika u pogledu financiranja Frontexa i EASO-a.

Usporedno s time, morat ćemo raditi na daljnjem razvoju unutarnje solidarnosti među državama članicama. Prvi je korak opskrba Frontexa i EASO-a svim potrebnim sredstvima te provedba privremenih mehanizama premještanja radi smanjenja tereta koji snose države članice pod najvećim pritiskom.

Poštovani zastupnici,

ova kriza ne odnosi se samo na sirijske izbjeglice. Za dva tjedna sazvat ću sastanak na vrhu europskih i afričkih čelnika u Valletti.

Uz pomoć naših afričkih kolega na tom sastanku želimo osnovati pravo europsko-afričko partnerstvo u pogledu migracija.

Europsko vijeće želi na pravedan i uravnotežen način ostvariti konkretne operative mjere djelotvornog vraćanja i ponovnog prihvata, razbijanja kriminalnih mreža i sprečavanja nezakonitih migracija, kao i uložiti stvarne napore u rješavanje temeljnih uzroka i podupiranje afričkog društveno-gospodarskog razvoja, uz obvezu u pogledu trajnih mogućnosti zakonitih migracija.

Cilj nam je istražiti mogućnosti za razvoj sigurnih i održivih kapaciteta za prihvata u pogođenim regijama te osiguravanje trajnih rezultata i odgovarajućih postupaka za izbjeglice i njihove obitelji, među ostalim pristupom obrazovanju i radnim mjestima, dok ne bude moguć njihov povratak u zemlju podrijetla.

Konačno, zatražit ćemo od država članica da nastave doprinositi naporima poduzetima na podupiranje UNHCR-a, Svjetskog programa za hranu i drugih agencija te da podupru regionalni uzajamni fond EU-a za odgovor na krizu u Siriji te uzajamni fond EU-a za Afriku.

Poštovani predsjedniče, poštovani zastupnici,

i na kraju o Velikoj Britaniji: Izvijestio sam čelnike o pripremnim raspravama mojih službenika i Ujedinjene Kraljevine tijekom posljednjih mjeseci. Pozdravili smo zadaću predsjednika vlade Camerona da do početka studenoga u pisanom obliku iznese posebna pitanja Ujedinjene Kraljevine.

Hvala vam.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press